

ושובו אל הוי"ה.

והנה כללות נקודת הביאור בקיצור בזה, דישיב' מדויגות
 בשוובה. (יש) תשובה כפשוטה שהיא על חטאים, ותשובה זו
 קשורה עם מצות וירודי כפה שהוא על חטאים כפשוטם,
 ועד שגם התשובה עצמה היא מ"ע מה"ח (כפסק אדה"ז באגרה ח"ג).
 דענין זה בתשובה הוא לפיירוש העולם מלשון האלם והסתרה,
 כפי בלאו הכ"ל. לא שייך כל ענין החטאים וכדאי, ע"ה"ו נפש כי
 תחטא תורה, דאפילו חטא מלשון חטו"ן"ו (כמו אני ושלמה
 בני חטאים חו"ה), אינו שייך בישראל שמואל העולם לשון
 העלם והסתור. יכול להיזהר שנכנסה בו רוח שטו"ח או שיצרו
 אונסו, וע"ז ש"ל החטובה כפשוטה. (ויש) ענין נעלה יותר
 בתשובה, שהיא כללות העבודה למעלה ממדה"ג לדלג שורו
 בהליכה מהיל אל חיל, עד שהודו תשוב אל האלקים אשר נתנה.
 וזהו שובה ישראל גו', שזה כולל את ב' הענינים הנ"ל

שבתשובה. פירושה' בשוובה ישראל הוא שישו"ב כפשוטו עד
 שיגיע להיזהר בדרגת ישראל. והפירוש הב' הוא דגם
 כשהוא בדרגת ישראל צריך להיזהר בתשובה, בדרגה הנעלית
 שבתשובה. והנה ענין החטא כפשוטו (גם חטא מלשון חטו"ן)
 הוא מצד בחי' יעקב, יו"ד עקב, היינו שהנשמה (יו"ד) ירדה
 למטה (לעקב) מאיגרא רמה לכיבא עמיקתא, ונתחבשה בגוף
 הגשמי. וע"ז ש"ל החטובה דיעקב שישו"ב להיזהר בתח' י
 ישראל אלהיות לי ראש. אמנם למעלה מזה היא החטובה דישאל
 גופא. כי החטובה היא בחי' ישראל שביעקב. וכידוע
 שכל אחד ואחד יש בו גם בחי' יעקב וגם בחי' ישראל, היינו

- שיש -
- 13) פ"א (צא, רע"א). פ"ד. וראה לקושי ביאורים לתניא (להר"י שי' קארף) לאגה"ת שם. חידושים וביאורים לשי"ס ס"ח.
 - 14) לקו"ת שלח לז, ד. ביאורה"ז (לה"צ) ע' שנה. 15) ח"ג טז, א. וראה שם יג, ב. 16) ויקרא ד, ב. 17) פרש"י עה"פ שבהערה הנאה. וראה לקו"ת מרות פב, א. 18) מ"א א, א. וראה ר"ה באה"י לגני ה'תש"ו פ"ג. 20) ראה רמב"ם הל' גירושין פ"ב ה"כ. 21) ע"פ לשון הכתוב - ש"ב כב, ל. תהלים יח, ל. 22) ראה גם לקו"ת ש"ש סה, ג. 23) לשון הגמרא - תגיגה ה, ב.

הנחת התי' בלתי מוגה

בסי"ד. ש"פ וילך, שבת שובה ה'תש"ב. הנחת התי' בלתי מוגה

שובה ישראל עד התי' אלעזר, וירודו הדיוקן זה בלקו"ת
 וברדושי רבוחינו נשיאנו שלא"ה"ז, מהו ענין שובה
 ישראל, דאם ישראל צריך לתשובה הרי יעקב כשי"ב שארי'
 לתשובה, ומדוע נאמר שובה ישראל דוקא. והנה מבואר בכ"מ
 (והבואר ג"כ לעיל) דבכללות נחלקים בנ"י לב' דרגות, יעקב
 וישראל, וההפרש ביניהם הוא, דיעקב הוא מלשון עקב (ויקרא
 הוא למטה מישראל, והרי כל שהירידה היא למטה יותר ממעט
 הוא ביו"ח, וא"כ בחי' יעקב צריכה יותר לתשובה מאשר בחי'
 ישראל. וכפשטו הענינים, דתשובה ענינה חזרה ושיבה אל
 המקור (והרה"ח תשוב אל האלקים אשר נתנה), וכיון שהעקב
 הוא רחוק יותר מאשר הראש, הרי צ"ל השיבה ממקום זה יותר
 מאשר ממקום קרוב יותר, גם צריך להבי' צ"ל שמה שירד בפסוק
 תסע לז' כי כשלה בעונתך דאף שיש מקום לפוש שהתשובה הוא
 מצד הכשלות בעדן, אבל הרי ידוע שעיקר התשובה אינה על
 חטאים כשעוה העוללס, אלא עיקרה הוא כמ"ש והרה"ח תשוב אל
 האלקים אשר נתנה, ומה שנותן כאן טעם על החטובה, כי כשלה
 בעונתך, ובפוט שאומר כאן שובה ישראל. וגם צריך להיזהר מה
 שמשמיר אה"כ קחו עמכם דברים, דלכאורה, אחרי שכבר הי' שובה
 ישראל עד ה"א, דבתשובה זו כולל שלימות הענין דמילוי כל
 החסרונות, מה שחטא ופגם ועבר את הדרך, מה צריך עוד לענין
 דקחו עמכם דברים. וגם צריך להבי' מ"שיש קחו עמכם דוקא, דמה
 משמע, שהדברים הוא דבר נוסף עליו, היינו שנוסף למה שצ"ל
 שובה ישראל, ה"ה צריך לקחת דברים אחרים שיהיו עמכם. גם
 מה שמשימ' ושב' אל הוי"ה, והרי כבר בחלת עבודתו נאלץ
 שובה ישראל עד הוי' אלקיך, וא"כ מהו שמוסיף כאן ענין חדש

- ושו"ב -
- 1) הושע יד, ב. 2) ש"ש סד, א ואילך. וראה סה"מ תקס"ה ע' תחקה ואילך. 3) אוה"ת ש"ש ע' א'תצו ואילך. ר"ה זה תרצ"ה (סה"מ קונטרסים ח"ב שבת, א), תשי"ד (סה"מ) ר"ה סב, ג. ובכ"מ. 4) ועוד. 4) בר"ה אדם נאבילם. 5) ראה לקו"ת מ"ה ע' 15). ועוד. 6) חסדוה כה, כו. 7) ראה דרמ"צ מצות ציצית (טו, ב) בשם חזו"ר. 8) קהלת יב, ז. 9) לקו"ת ר"פ האזינו. 10) שם ר"ה ס, ד. 11) וראה גם ד"ה שובה ישראל אעתי"ר, תרע"ג, תר"פ. * 11) הושע שם, ג. 12) ראה גם ד"ה הנ"ל אעתי"ר.

בצורת הדברות⁵⁶, ומשום זה נאמר קחו עמכם דברים, שורו דבר אחר שאינו ענינו, לפי שקאי במי שהיא בדרגת שוכבה ישראל עד היא גו', היינו שאור בדרגת החשובה לדלג שור למעלה ממדידה והרוח חשוב אל האלקים אשר נתנה, ולכן אינו שייך לדברים, כי התומצ' הם במדידה והגבלה, לא תוספו ולא תגרעו, שהרי הוא במעמד ומצב של בקרבתם לפני הוי' גו'. כלומר הנפש וכלות הגוף, ועי' מחודש' שצ"ל קחו עמכם דברים, שצ"ל גם המשכה תשובה, דהכליה החשובה היא שיהי' לשבת יצורה, ואתה גו' לא להחז' ברא' לשבת יצורה, ואזכרה, שבת אותיות תשובה, דהכליה החשובה היא שיהי' לשבת יצורה. ואופן לקיחת הדברים הוא כמ"ש קחו עמכם דברים, עמכם דייקא, היינו שהחשובה פועלת המעשים טובים, שיהי' באופן כזה שניכר בהם שהם מעשים טובים שאחרי התשובה.

וזהו מה שממשיך ושוב אל הוי', דפסוק ראשון (שוכבה ישראל גו') קאי על החשובה מלמטלמ"ע, העלי' למעלה מעלה, ואח"כ בפסוק זה (קחו עמכם גו') מנאר שאח"כ צ"ל ההמשכה מלמעלה למטה, וזהו ושוברו אל הוי', ודייבן לשוב אל העצה' התחתון, לבירא עמיקתא, לעשות לו ית' ודייבן לשוב בתחתונים, עד שישכיר גילוי כהי' הוי' שאין בו אותיות, עד לבחי' זו שבה הוי' כאלקים יחשב, עד לבחי' הוי' הוא האלקים כפשוטו, שהוי' הוא לשון מהוה, ועד לשוה"ו התחתון שאין תחתון למטה ממנו⁵⁷, שדוקא כאן ונגלה כבוד הוי' גו'⁵⁸, ולא יכנה עוד מורירי⁵⁹, וכמו המלך בדידותו שבה נמצא כל עצמותו בגלוי⁶⁰.

והנה כללות ענינים אלו, פועלים ע"י עבודת כל ישראל וכל אחר ואחר מישראל, בעבודת החשובה בכלל, ובעשיית

במיוחד -

(56) ראה תו"ש מילואים לכו"ר טז ס"א (ע' רי ואילן).
 ושו"ב. 57) רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט. מרמים פ"ב ה"ש. סה"ט.
 להרמב"ם ל"ח שיג, שיד. 58) אחרי טז, א. וראה אור"ח ער"פ.
 59) ישעי' מה, יח. 60) אגה"ת ספ"י. וכו"מ. 61) ראה לקו"ה שה"ש טז, ג ואילן. 62) תנחומא נשא טז. תניא פל"ו.
 63) תניא שם. 64) ישעי' מ, ה. 65) ישעי' ל, כ. 66) ראה אור"ח בלק ריש ע' תתקצו. המשל חר"ו בחלתו. וכו"מ.

תנתת התי' בלתי מוגה

בתי' סוכ"ע, באלקים יחשב. ובהו גופא יש עליות אין קץ מדרגא לדרגא, דגם כשמגיע ע"י עבודתו למקום שהוא בתי' הוי', הרי אח"כ עולה למקום נעלה יותר עד שהוי' זה כאלקים יחשב, וכך עולה למעלה עד אין קץ. ובללותה הם ב' בחינות הוי' כמ"ש ויקרא הוי' הוי' גו', דפסוקיהם הם בלי גבול דרגות, עד לבחי' הוי' שאין בו אותיות⁴⁰, שם העצמות שם המפורש⁴⁸ ושם המיוחד⁴⁹.

והנה הנתנת כח לעבודתה זו לדלג שור למעלה מעלה, היא כזו בשלה בעזר⁵⁰. דמצ"ע אי אפשר שיהי' ענין העזרונות, כמאמר הזה הל"ל, נפש כז' תחא תוהא, אלא מכיון שהקב"ה הוא גורא עלילה עלילה, ועל בני אדם, לפיכך אפשר שיהי' מצויאות של כשלה בעזר⁵¹, והכוונה בזה היא כזו שיהי' גם תמצית דבעלי תשובה, שאז הוא יתרויז⁵² האור הבא מן החושך ויתרוץ התכמה מן הסכלות⁵³.

והנה מכוואר בכמהותי⁵⁴ שהחשובה צריכה לכלים ולכוששים כדו לקבלה. והו"ו⁵⁵ מה שממשיך כחשוב קחו עמכם דברים, דאינו מספיק ענין החשובה לדלג שור, אלא צ"ל אח"כ העבודה בתומצ' דזהו ענין הדברים שנים. שהם כל מצות התורה שנאמר בה וידבר הוי' גו' וכיו"ב, ועוד שכל התורה כלולה בשפת -

בשפת -

(45) תשא לד, ב. וראה גם תו"א בשלה טא, ד ואילן.
 וכו"מ. 46) ראה שלי"ה בהקדמה (ה, א) בשם גונת אגוז וראה ל"ה בששה"ק חר"ו. 47) כ"ס הל' עכו"ם פ"ה ה"ד. פרדס שי"ט. מו"נ ח"א פס"א ואילן. עיקרים מאמר ב' פכ"ח.
 48) סוטה לח, א. סנהדרין ס, א. רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ו ה"ב. 49) סוטה שם. סנהדרין שם. (בארובה בתנ"ל - פרדס שם. שערי אורה ש"ה. אור"ח יתרו ע'. תולה ואילן. ועוד).
 50) ראה לקו"ה ש"ש שם (סה, א). אור"ח ש"ש שם (ע' א'תקא).
 51) תהלים סו, ה. 52) ע"פ לשון הכתוב קהלת ב, יג.
 53) בהנ"ל - ראה תו"ה תולדות ד"ה ויתן לך פ"י ואילן.
 שעה"ה לאדהאמ"צ ח"א כ, ד ואילן. ועוד. 54) ראה ספר הלכותיים ול"ח עה"פ תהלים לב, א. וכו"מ. 55) בהנבא לקמן ראה לקו"ה שם סה, א ואילן.

תנתת התי' בלתי מוגה

הנחה

כס"ד. ש"פ האזינו, י"ב תשרי ה'תשמ"ב.

כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף גו'י, הנה מה כתיב לעיל מינינו, המצאה בארץ מדבר, ואח"כ מסייג הרי' בוד ינחנו. הנה הפירוש הפשוט בזה הוא, שהקבי"ה נוהג עם בני ישראל כמו הנשר המרחף על גוזליו (וכפשוטו), כלומר, שיש רחמים נשר כפשוטו, ויש רחמים שהם כמו נשר ולמעלה הימנו. והנה כל העניינים שבחורה ישנם בכל העולמות עד למעלה מעלה, ומזה מוכן, דכשם שיש ב' בחינות אלו בעוה"ז הגשמי (נשר וכמו נשר), כך הוא בעולמות שלמעלה ממנו, עולמות ביי"ע, עד לעולם האצילות, דאף שיש בו ע"ים הרי הוא עולם האחרות, ומ"מ גם בו יש בחי' נשר והיא מדה הרחמים דאצילות, ויש בו בחי' כנשר, היינו רחמים שלמעלה ממדה הרחמים⁴. אמנם אעפ"כ, הרי עיקר החורה היא למטה במדה חורה לא בשמים ממך, שכל העניינים שלמעלה חלויים בך, בעבודת האדם למעלה למטה, ובפרט אחרי מ"ת שאז ניתנה החורה למטה ולא הנמצא למטה, וכפ"כ אחרי מ"ת שאז ניתנה החורה למטה ולא בשמים היא (כנ"ל). ועוד זאת, דכל הנבונה יותר יורד למטה יותר, היינו דהענין הכי נעלה (שבחורה) נמצא דוקא למטה, ומזה מוכן גם בענין הנשר, שפסוק זה כולל את ב' השמות, דהרחמים הכי עליונים נמשכים דוקא למטה במקום שבו רחמי נשר כפשוטו.

והענין הוא, דהנה כתיב שלשה המה נפלאו מצני גו' דרך הנשר בשמים גו'י, ומבואר במ"א⁵ דהפלא הוא איר' יש פני נשר שהוא עוף שמת במרכבה העליונה וצריך להביא, שהרי יש במרכבה גם פני ארץ, ואל הימין⁶ שהוא חז' סמא, ומדוע הפליאה היא על הנשר דוקא. והביאור בזה, ע"פ המבואר במ"א⁷ שדרך הנשר (פני נשר שבמרכבה) הו"ע קו האמצעי -

- 1) פרשתנו לב, יא. 2) שם, י. 3) שם, יב. 4) ראה אור"ה פרשתנו ע' א' חרפג ואילן. וראה לקו"ה פרשתנו עה, ג. 5) נצבים ל, יב. ב"מ נט, ב. 6) לקוטי אמרים (הוצאת קה"ת) סקצ"ח (ב, סע"ג). 7) אבות פ"ב מ"א. 8) הובא ונחבאר בשערי אורה ע' נח ואילן. 9) משלי ל, יח-יט. 10) ל"ה להאריז' עה"פ משלי שם. 11) אור"ה שם ע' א' חרפס. ד"ה כנשר יעיר קנו חרע"ה (המשך חער"ב ח"ב ע' עה). חרע"ה (סה"מ חרע"ה ע' ל). חשכ"ט (קונטרס מאמרים ע' פס). 12) יחזקאל א, י. 13) אור"ה שם ע' א' חרפה ואילן. סה"מ חרע"ה שם ע' כד ואילן.

במיוחד, ובפרט אחרי עבודת חודש אלול ור"ה ובפרט בשבת חשובה, שע"ז פועלים את תדירות לונה, ולא יכנף עוד מוריו. וכבר ה"י לעולמים מעין זה בשעה מ"ח⁸, אלא שאז ה"י הגדול לפי שעה, משא"כ לע"ל יהי' בקביעות ונצחיות, ע"ד ברה"ק השלישי שהחידוש בו הוא שיהי' בית קבוע ונצחי, כי יהי' אז גילוי בחי' אפי הרי' לא שניחגוג (כמבואר בה"ה להבין המלך בר"ה⁹, שנמשכה מפנימיות התענוג (כמבואר בה"ה להבין ענין תקי"ש כו' בסידור¹⁰), ובפרט בשבת שאין וקראת לשבת עוצמ¹¹, דמשם נמשכה ההכרתה כו"ל. ועי"ז באים בקרב משם לגילוי היום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמיים, במהרה בכמינו ממש.

* _____ *

67) מלאכי ג, ו. 68) ר"ה סז, א. לך, ב. וראה לקו"ה נצבים נא, ב. ובכ"מ. 69) רמו, א ואילן. 70) ישעי' נח, יג. 71) סוף סמ' תמיד.

הנחת ה"ה בלחי מוגה